

Luovien sielujen kylä

KONTTIKAUPALLA

Väliaikaisesti tarkoitettu ravintola Pillek on koottu 30 vanhasta kuljetuskontista. Suosion takia sitä ei purettukaan.

Amsterdam on siistiytynyt hippivuosistaan mutta ruokkii yhä uteliasta mieltä. Kun vieraillet sen kiinnostavimmissa paikoissa, pääset kärryille kaupunkikulttuurin uusimmista trendeistä.

TEKSTI KAISA VIITANEN KUVAT TANJA KONSTENIUS

Aiti vei minut Amsterdamiin ensimmäisen kerran ollessani neljätoista. Silloin ihmettelin hotelliaamiaisella tarjottavia pikkuisia pannukakkuja ja kanavan varrella hyväntuulisesti halailevia miespareja. Aikuisena Amsterdamiin tuli suosikkikaupunkini, jossa kävin joogalomilla. Kolmekymppisenä lähdin sinne talveksi vuorotteluvapaan viettoon ja jäin lopulta neljäksi vuodeksi.

Amsterdam on minulle söpö, ristiriitainen ja alati muuttuva sydämen kylä. Vaikka se on lähes miljoonakaupunki, keskustassa voi illalla hiljentyä kuuntelemaan satakieitä.

Palasin toissavuonna Suomeen, mutta edelleen minun on aika ajoin päästävä Amsterdamiin. Siellä näkee ennakkoon, mihin suuntaan kaupunkikulttuuri on menossa meilläkin. →

NAISTEN HUONE
Arne Luiting ei pane pahakseen, että suurin osa Sla-salaattibaarin asiakkaista on 30-vuotiaita naisia. "Meillä käy lähes pelkästään itsestään huolehtivia joogeja ja sporttaajia."

VIHREYS

Piipin entisessä työläiskaupunginosassa jalkakäytävällä on jadenvärisiä kuluneita metallituoleja. Sama sävy toistuu lounasravintola Slan (suom. salaatti) sisällä. Pöydät täyttyvät rönsvileivistä ruukkukasveista. Rautaputkesta taivuteltu runko muistuttaa pientä kasvihuonetta tai maalaismökkiä, jonka sisällä tarjoilija pilkkoo fenkolia ja tunkee avokadoa tehosekoittimeen. Tujaus limeä ja pölläys kurkumaa, ja taas yksi joo-gasta tullut asiakas on tyytyväinen.

Tätä on Amsterdam vuonna 2015: terveyden palvontaa, puhtaamman ruuan kai-puuta ja kotikutoista sisustamista.

Siitä on jo monta sukupolvea, kun valkoisiin pukeutuneet **Yoko Ono** ja **John Lennon** vuonna 1969 antoivat Amsterdamin Hiltonin sängyssä kuuluisan sodanvastaisen haastattelunsa. Siihen aikaan Amsterdam oli hippien vapaamielinen lin-nake, jossa asukkaat valtasivat kanavanlaitaan ajettuja laivoja ja estivät joukolla au-toja ajamasta keskustaan. Niistä vuosista kaupunki on siistiytynyt ja hiukan menet-

tänyt kapinahenkeään. Taloja on remon-toitu, vuokrat nousseet ja osa köyhistä asukkaista muuttanut halvemmille seu-duille. Toisaalta varhaisten fillariaktivis-tien ansiosta Amsterdam on yksi maailman turvallisimmista pyöräilykaupungeista ja veden päällä asumisen edelläkävijä. Vanhat hipit ovat jo eläkkeellä, mutta edelleen kaupunki houkuttelee luovia sieluja. On helppo asettua kaupunkiin, jossa puolet asukkaista on syntynyt ulkomailla.

Amsterdam on Hollannin suuri vihreä kupla, jossa luomuruoka on niin tavallista, etteivät ravintoloitsijat sitä erikseen edes mainitse. Joogasaleja on lähes joka kortte-lissa, ja kaupunki kannustaa asukkaita is-tuttamaan talojen eteen ja tyhjille tonteille pikku puutarhoja. Ja Suomessa aina joku ihmettelee, miten Amsterdamissa muka voi viettää joogareittriitä.

Slassa salaattilla istuessani en edes muis-ta olevani samassa kaupungissa seksikatujen ja pilvenpölyttelubaarien kanssa.

ilovesla.com

YLELLINEN KULUNEISUUS

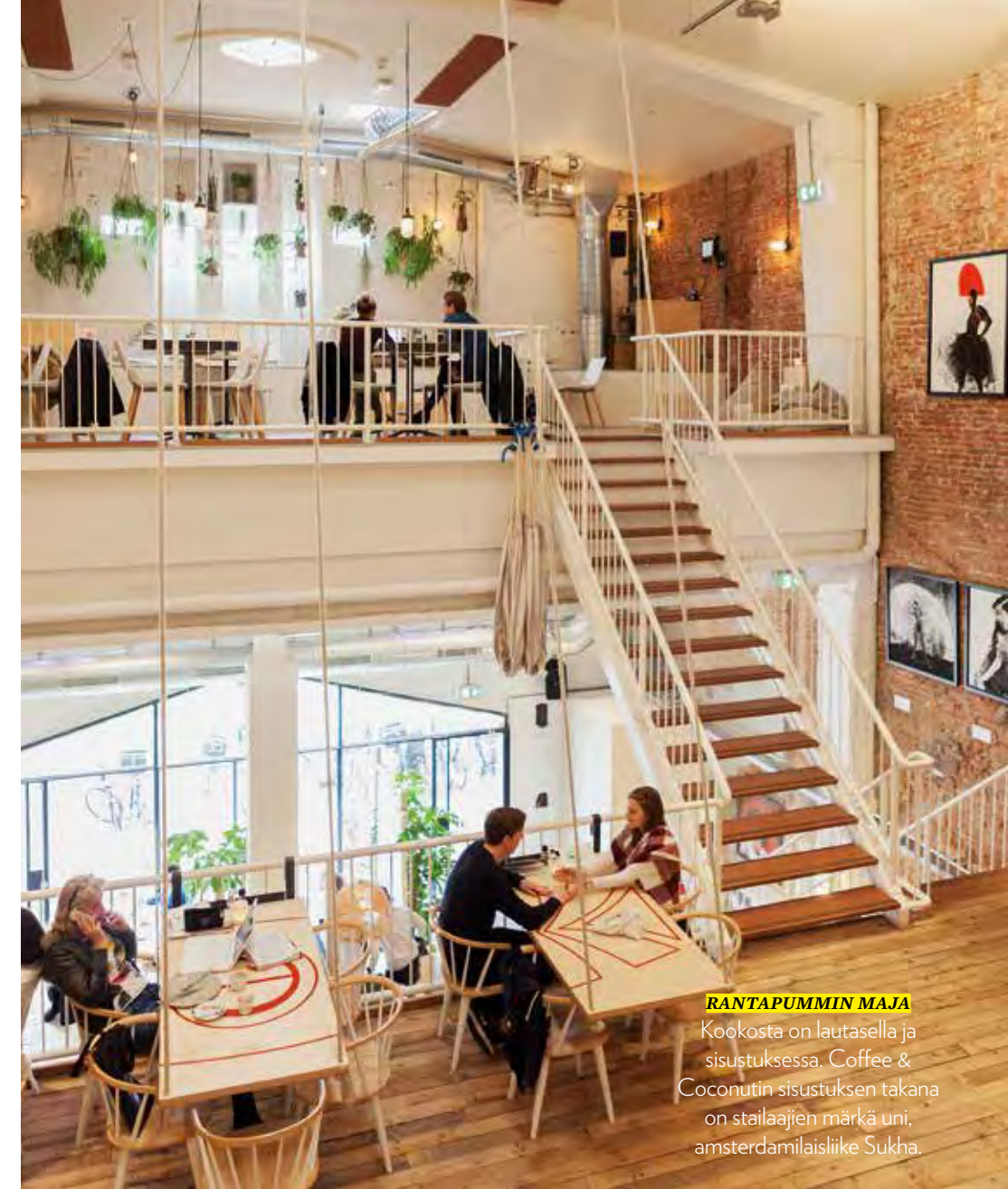
Villatakkiin pukeutunut amsterdamilaisen it-firman analyttikko **Rouming Hu** viettää etäpäivää Coffee & Coconut -kahvilassa. Kahvikuppi kylmenee lankkupöydällä, kun utelias nainen keskittyy trooppisen sisus-tuksen tutkimiseen.

Ihan kuin aurinko olisi haalistanut kah-vilan tekstiilit. Jakkarat muistuttavat valta-meressä ajelutuneita, sileiksi hioutuneita puunoksia. Seinistä roikkuvat paksut hammppuköydet kannattelevat kuluneita keinoja. Puuttuu vain aaltojen kohina ja surffariseurue.

"Pidän tästä luonnollisuudesta. Tila on samaan aikaan raikas ja taiteellinen", rot-tinkituolissa istuva Hu kehuu.

Kun kahvila syksyllä avattiin, moni ihasteli, miten taitavasti vanhasta 1920-lu-vun elokuvateatterista oli poistettu väli-kattojen viipaleita ja tehty siitä yksi suuri tila. Sellaisesta yllätyksellisyydestä hollan-tilaisarkkitehdit tunnetaan. Nyt Coffee & Coconut on hyvin toimeentulevien amsterdamilaisien hengauspaikka.

Amsterdamin on vauras kaupunki, mutta täällä rahalla ei ole totuttu pröystäilemään. Paikallisia ärsyttää, että heidän rakas tava-ratalonsa, Dam-aukion Bijenkorf, meni re-

RANTAPUMMIN MAJA
Kookosta on lautasella ja sisustuksessa. Coffee & Coconutin sisustuksen takana on stailaajien märkä uni, amsterdamilaisliike Sukha.

montoimaan katutason tilansa pelkästään Chanelin ja YSL:n kaltaisille luksusmer-keille. Nyt siellä pyörii lähinnä venäläisiä ja kiinalaisia merkkiprikkuristureja.

Euroopan lamasta huolimatta Amsterdamissa yöpyy enemmän turisteja kuin koskaan, 16 miljoonaa vierailijaa vuo-dessa. Osa asukkaista vastustaa humalaisia polttariseurueita ja keskustan pössyttely-paikkojen ympärillä kaatuilevia nuoria, toisaalta matkailijoiden ansiosta asukkailla on satatuhatta ylimääräistä työpaikkaa. Ei-kä tällaisia elegantteja kahvitteletaita-kaan rakennettaisi jos kaupungissa pyöri-sivät pelkästään sen omat asukkaat.

"Amsterdam on itsevarma ja itsenäinen. Ihmiset täällä tekevät kovasti töitä keksiäkseen uutta ja viihtyisää."

Olen Hun kanssa samaa mieltä. Kovan työn hedelmistä on pakko nauttia lepuut-tamalla pellavatynnyillä pehmustetulla sohvalla vielä yhden inkiväärijuoman verran.

Coffee & Coconut, Ceintuurbaan 282-284

VÄLIAIKAISUUS

Pyöräkaistalla meitä sotkee kolme rinnakkain kohti rantaa. Hollantilaiset ovat tottuneet elämään kylki kyljessä, eivätkä fillarit kolise kaarteessakaan yhteen. Ajamme porukkana valkoiseen lauttaan, joka hurauttaa muutamassa minuutissa Ij-joen yli kaupungin pohjoisrannalle.

Täällä elokuvatuottaja **Sjoerd Steenbeek** seisoskeli kuusi vuotta sitten ideoimassa. Kaupungin päättäjät halusivat tyhjiilleen jääneen telakka-alueen uuteen käyttöön ja lanseerasivat kilpailun väliaikaisesta ravintolasta.

”En tiennyt silloin ravintola-alasta mitään. Ideoin vapaalla kädellä paikan, jossa itse viihtyisin”, Steenbeek sanoo.

Miehen idea vanhoista kuljetuskonteista kootusta kulttuurikeskuksesta voitti. Ensimmäinen kesä oli kaaosta. Päivällä tarjoilijat myivät ihmisille ruokaa ja juomaa, yöllä rakennusmiehet hitsasivat uusia kontinosa toisiinsa.

”Oli pakko olla nopea, koska aikaa oli vain viisi vuotta.”

Ravintola Pllekistä tuli menestys. Aaltopeltinen sali ja sen edustan tekobiitsi kookoavat eri vuorokaudenaikoina niin afrobeatin kuin klassisen musiikin ystäviä sekä nykytanssiyleisöä. Uuttera aherrus vakuutti myös kaupungin pomot, jotka pidensivät luvat kymmeneen vuoteen.

”En kaipaa elokuvaelämään, koska tässä työssä pääsen toteuttamaan kaikkia luovuuden puolia”, sanoo kesäaikaan 120 ihmistä työllistävä Steenbeek.

Tällaista keskeneräisyyden sietämistä ja hullunrohkeita avauksia Amsterdamissa rakastan.

Pllek. Tt. Neveritaweg 59

PAIKOILLAAN

Sjoerd Steenbeek antoi ravintolalleen konstailemattoman nimen Pllek. Se on hollantia ja tarkoittaa paikkaa.

LÖYTÖRETKEILYESTETIIKKA

Mitä ihmettä? Myyntitiskillä parveilee tipuja! Kyllä, oikeita ne ovat – mutta täytettyjä. Sellaisen voisi ostaa 55 eurolla. Miksi minua ällöttää? Muodikkaassa, indie-merkkejä myyvässä Hutspot-liikkeessä on kaupan myös täytettyjä papukaijoja, korallinkappaleita ja nisäkkäiden luurankoja.

Eipä olla kauas tultu 1600-luvulta, puuskahdan. Silloin siirtomaaherrat lähettivät laivueensa alusmaihin järjestelemään orjabisneksiä, tuomaan maustesäkkejä – ja eksoottisia esineitä rikkaille statussymboleiksi. Sittemmin orjuus on kielletty ja länsimaat oppineet välttämään norsunluuta ja tiikerintaljoja, mutta nytkö pitäisi innostua lasipurkkiin sullostusta kuolleesta käärmeestä ja apinankallosta kirjoituspöydällä?

Jatkan vauhoamistani läheisessä itä-amsterdamilaisessa The Walter's -ravinto-

lassa. **Sarah Reyner** ei ymmärrä sitä. Hän on sisustanut ravintolansa tietoisesti kolumnialistiseen tyyliin.

”Etsin pitkään sopivaa tarinaa. Löydetyäni Jaavalla 1800-luvulla retkeilleen brittiläisen valokuvaaja **Walter Woodburyn** nimesin baarini hänelle.”

Siksi sisustus koostuu tummasta puusta, hämyisistä valaistuksesta, palmunlevätapeteista ja siirtomaahenkisistä nojatuoleista. Samaa siirtomaahenkeä näkyy nyt muuallakin Amsterdamissa.

”Kukaan ei ole kysellyt orjakaupasta tai paheksunut valintaani.”

Päinvastoin, naapuruston turkkilais- ja marokkolaistaustaiset papat käyvät baaris- ja perjantaimoskeijan jälkeen teellä, ja Karibian Surinamesta Hollantiin muuttaneet kehuvat trooppista sisustusta kodikkaaksi.

RIIPPUMATTOMAT

Kasviteraario elelee pörheänä ilman hoitoa. Amsterdamilaiset Spruitje-lamput herättävät ihastusta Hutspot-liikkeessä.

Pienpanimo-oluita siemailevat hipsterit ovat hekin ottaneet baarin omakseen.

”Itse asiassa, heti kun saan rahaa, aion ostaa niitä täytettyjä papukaijoja tuonne kasvien joukkoon”, omistaja ideoi.

Minä innostun enemmän Hutspot-liikkeessä näkemistäni **Jonael van der Slootin Spruitje**-lamputa, joihin istutetut kasvit pärjäävät ilman apua. Vesi haihtuu ja tiivisty vedeksi valaisimen lampun lämmön ansiosta. Siinä minusta on tervettä löytöretkeilijähenkeä pienoiskoossa.

Viikon reissun aikana Amsterdam on taas onnistunut yllättämään sekä herättelemään arjen sulkemat aistit. Kotiin palatessa kihisen ideoita. Voiko sitä enempää pieneltä kaupungilta vaatia? **O Hutspot, Van Woustraat 4 ja Rozengracht 204-210 Walter's, Javastraat 42**